

Вправа «Сторітелінг про відокремлені члени речення»

Мета

- » ознайомити учнів зі сторітелінгом як складанням і розповіданням історій із самостійно створеними новими образами, ситуаціями, діями про правила правопису або пунктуації;
- » розвивати вміння працювати з різними видами інформації, здійснювати пошуково-дослідницьку діяльність і створювати власні медіатексти.

Уміння і навички з інфомедійної грамотності

- » уміння систематизувати інформацію;
- » уміння створювати власні медіатексти.

Що необхідно підготувати до уроку

- » підручник «Українська мова. 8 клас»;
- » дошку або фліпчарт для запису створеної на уроці історії;
- » презентацію.

ЗАПИТАЙТЕ учнів, що вони знають про сторітелінг. **ДОПОВНІТЬ** їхні відповіді й **НАГОЛОСИТЬ**, що такі історії викликають емоції, співпереживання, довіру.

Сторітелінг (у перекладі з англійської *story* означає «історія», а *telling* — «розповідати») — це мистецтво розповіді. Ключовими є змістовна інформація, емоція, вплив, формування довіри до оповідача. Щоб опанувати мистецтво сторітелінгу, важливо пам'ятати про такі його особливості (за промовою на Форумі креативних індустрій у Києві 2018 року Лейли Алієвої, експертки з розвитку персоналу, бізнесу й організацій):

1. Ви маєте точно знати, **що саме** хочете сказати, яке **головне повідомлення** вашого виступу (тексту, промови тощо).
  2. Ви маєте точно розуміти, **для кого** ви розповідаєте історію, для якої аудиторії: чи це ваш одноліток, батьки, вчителі, чи незнайомиць з інтернет-чату.
  3. Обов'язково продумайте **структуру** (ви як диригент: від поруху вашої руки оркестр може грати злагоджено або фальшувати): як ви представите героя (чи себе у власній історії), події; який зв'язок між згадуваними іменами, фактами; як ви як оповідач спілкуватиметеся з аудиторією; яку виберете поведінку.
  4. Щоб ваша історія запам'яталася, у ній мають бути **дія**,
5. Завжди спирайтеся тільки на конкретні факти і на перевірену інформацію. Дуже важливий **фактчекінг** (перевірення фактів на достовірність, першоджерело, точність передання інформації, відсутність подвійних і більше смислів).
  6. **Не узагальнюйте.** Кожна людина має свій індивідуальний досвід, знання, мрії.
  7. Пам'ятайте про **помилки** у сторітелінгу:
    - надмірне використання деталей, не суттєвих для історії;
    - спроби поєднати декілька історій в одній, через що розповідь стає заплутаною;
    - брехня, неправдива інформація;
    - популізм (маніпуляції громадською думкою через необґрунтовані або брехливі обіцянки);
    - не зрозуміло, чим закінчилася історія.
  8. **Поважайте інших**, уникайте образливих жартів на релігійну, етнічну, політичну тематику й інші гострі теми.
  9. Не розповідайте тих історій, які й так усі знають. Скажіть щось справді **особливе**.

Сторітелінг

(у перекладі з англійської *story* означає «історія», а *telling* — «розповідати»)

— це мистецтво розповіді. Ключовими є змістовна інформація, емоція, вплив, формування довіри до оповідача.

1. Ви маєте точно знати, **що саме** хочете сказати, яке **головне повідомлення** вашого виступу (тексту, промови тощо).
2. Ви маєте точно розуміти, **для кого** ви розповідаєте історію, для якої аудиторії: чи це ваш одноліток, батьки, вчителі у школі, чи незнайомиць з інтернет-чату.
3. Обов'язково продумайте **структуру** (ви як диригент: від поруху вашої руки оркестр може грати злагоджено або фальшувати): як ви представите героя (чи себе у власній історії), події; який зв'язок між згадуваними іменами, фактами; як ви як оповідач спілкуватиметеся з аудиторією; яку виберете поведінку.

4. Щоб ваша історія запам'яталася, у ній мають бути **дія**, **емоція** і **висновок**. Спочатку ви розповідаєте якийсь факт (*дія*), потім доповнюєте вашу розповідь **емоціями**, які цей факт викликав. Наприкінці діліться **висновками**: чого вчить або до чого закликає розказана історія.
5. Завжди спирайтеся тільки на конкретні факти і на перевірену інформацію. **Фактчекінг** дуже важливий (перевірення фактів на достовірність, першоджерело, точність передання інформації, відсутність подвійних і більше смислів).
6. **Не узагальнюйте.** Кожна людина має свій індивідуальний досвід, знання, мрії.

 ПРИМІТКА. Докладніше ознайомитися з технологією сторітелінгу та її використання на уроці української мови вчитель може у відео «Українська мова. Технологія «Сторітелінг» на ютуб-каналі EdEra [5].

СКАЖІТЬ. Сторітелінг може набувати форми розповіді на запропоновану тему, за планом, за запропонованим початком або завершенням, за опорними словами; також це може бути складання казки за власним сюжетом. Пропоную вам використовувати сторітелінг для кращого запам'ятовування мовних явищ, правил. Такі образні історії дадуть вам можливість через емоційне сприйняття зробити ці явища зрозумілішими.

Які ж функції виконує сторітелінг? По-перше, **мотиваційну**, адже є способом переконання, який дає змогу надихнути слухачів на вияв ініціативи, наприклад, у навчанні. По-друге, **об'єднувальну**, бо історії є інструментом розвитку дружніх, колективних міжособистісних стосунків. По-третє, **комунікативну**, оскільки історії здатні підвищити ефективність спілкування, вони можуть стати інструментом формування суспільно корисних переконань без використання агентів впливу. І врешті-решт **практичну**: це один із найпростіших способів донесення інформації до інших.

 ЗАПРОПОНУЙТЕ учням разом скласти історію про розділові знаки при відокремлених членах речення. Це допоможе їм закріпити матеріал про відокремлені члени у простому реченні та розділові знаки в ньому.

РОЗКАЖІТЬ учням, що в цій історії вони мають дотримуватися певної структури. У ній має бути:

- експозиція, у якій слід описати головного героя/героїню історії;
- зав'язка, де потрібно описати події, які трапляються з головним героєм/героїнею, і зміни, які відбуваються;
- розвиток дій, що є переломним моментом в історії, описує повороти сюжету та висвітлює «конфлікт» (наприклад, було погано, ми щось зробили, і стало добре, або, навпаки, було добре, але ми за чимось не простежили, тому стало погано) — без нього історії не цікаві слухачам;

- кульмінація, де розв'язання проблеми знайдено, — момент найвищої напруженості в історії;
- розв'язка та висновки, де потрібно описати, як герой змінився наприкінці історії та що зрозумів.

Пам'ятайте, що кожен частину історії потрібно починати з нового рядка. Коли історію буде написано, варто ще раз перечитати її та внести правки у зміст, виправити помилки.

 ПРИМІТКА. Надаємо зразок сторітелінгу про розділові знаки при відокремлених додатках. Учням потрібно пам'ятати про особливості сторітелінгу, які було зазначено на початку уроку. Наприклад, варто подумати про аудиторію, для якої вони складають історію; у зразку нижче аудиторія — це учні восьмого класу, які вивчають тему розділових знаків при відокремлених додатках. Так само потрібно впевнитися, що було проведено фактчекінг, тобто використану інформацію перевірено і викладено точно, без помилок.

Переполюх у країні Синтаксису

Одного весняного ранку у країні Синтаксису стався переполюх. До мешканців дійшли чутки про те, що діти не вміють знаходити в реченнях відокремлені додатки, вони їх постійно плутають з іншими членами речення.

Король країни був дуже засмучений. Він прагнув робити все, щоб країною Синтаксису цікавилася якнайбільше дітей. Три доби найкмітливіші мудреці країни день і ніч ламали голови над цією проблемою. І розв'язання було знайдено! На допомогу дітям король відправив свій рятувальний передовий загін. До загону увійшли вісім слів, озброєних комами. Це слова **крім, окрім, опріч, замість, за винятком, на відміну від, особливо, зокрема**. Як тільки в реченні діти натраплять на ці слова-рятувальники, значить, це речення містить відокремлений додаток, а коми вкажуть на чіткі межі відокремлення.

Із великим нетерпінням країна Синтаксису чекала на результати. І невдовзі до країни знову почали заходити діти. Вони зацікавилися законами та правилами Синтаксису, потоваришували з мешканцями і щодня пізнавали щось нове!

- 7 Пам'ятайте про **помилки** у сторітелінгу:
  - надмірне використання деталей, не суттєвих для історії;
  - спроби поєднати декілька історій в одній, через що розповідь стає заплутаною;
  - брехня, неправдива інформація;
  - популізм (маніпуляція громадською думкою через необґрунтовані або брехливі обіцянки);
  - не зрозуміло, чим закінчилася історія.
- 8 **Поважайте інших**, уникайте образливих жаргів на релігійну, етнічну, політичну тематику та інші гострі теми.
- 9 Не розповідайте тих історій, які й так усі знають. Скажіть щось справді **особливе**.

Функції, які виконує сторітелінг			
1	2	3	4
Мотиваційну (є способом переконання, який дає змогу надихнути слухачів на прояв ініціативи, наприклад, у навчанні).	Об'єднуючу (історії є інструментом розвитку дружніх, колективних міжособистісних стосунків).	Комунікативну (оскільки історії здатні підвищити ефективність спілкування, вони можуть стати інструментом формування в них суспільно корисних переконань без використання агентів впливу); врешті-решт — практичну, бо є одним із найпростіших способів донесення до інших інформації).	Практичну (бо є одним із найпростіших способів донесення до інших інформації).

 На домашнє завдання **ЗАПРОПОНУЙТЕ** учням скласти власну історію, використовуючи відокремлені члени речення. **НАГАДАЙТЕ** учням послідовність викладу історії: експозиція, зав'язка, розвиток дій, кульмінація та розв'язка. На вибір учителя це може бути історія про себе, на будь-яку тему з

медіаграмотності, яка найбільше зачепила учнів за рік (наприклад, безпека у фейсбуці, маніпуляції та фейки в новинах або маніпуляції у відеороликах), про життя видатної людини або історія про правила правопису/ синтаксису. Додатково, як творче завдання, учням можна запропонувати зробити супровідне фото, відео або малюнок.

Для приміток:

ДЖЕРЕЛА

1. 7 способів застосувати сторітелінг на уроках [Електронний ресурс] // Освіторія медіа. — Режим доступу до ресурсу: <https://osvitoria.media/experience/7-sposobiv-zastosuvaty-storiteling-na-urokah/>.
2. Сторителлінг в маркетингу — десять советов от бизнес-тренера [Електронний ресурс] // Детектор медіа.— 15.09.2018. — Режим доступу до ресурсу: <https://detector.media/production/article/141025/2018-09-15-storitelling-v-marketinge-desyat-sovetov-ot-biznes-trenera/>.
3. Сторітелінг як ефективний варіант неформального навчання [Електронний ресурс] // Народний оглядач. — 28.02.2016. — Режим доступу до ресурсу: <https://www.ar25.org/article/storitelling-yak-efektyvnyy-variant-neformalnogo-navchannya.html>.
4. Сторітелінг як метод навчання [Електронний ресурс] // КМДШ. — 29.01.2018. — Режим доступу до ресурсу: <https://www.creativeschool.com.ua/storytelling/>.
5. Українська мова. Технологія «Сторітелінг» [Відео] [Електронний ресурс] // Ютуб-канал EdEra. — Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=K2YVwU9B6L4>.

АВТОРКИ: Ірина Виртосу, Галина Дегтярєва, Олена Кукленко

ВИВЧАЙ ТА РОЗРІЗНЯЙ:
інфо-медійна грамотність

Матеріали розроблені в рамках проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», який виконується IREX за підтримки посольств США та Великої Британії, у партнерстві з Міністерством освіти і науки України та Академією української преси. Використання матеріалів дозволене лише з некомерційною метою і за умови посилання на проєкт та IREX.